

Niveau:	Retningslinjer
ID-nr.:	R-15
Version:	3
Standard(er):	2.4.1 og 2.12.1 DDKM 2. vers.
Gyldighed:	05.07.16-04.07.19

Visitation til og fra Hjemmefødselsordning Sjælland

Dokumentbrugere:	Hjemmefødselsordning Sjælland	Redaktør:	Kvalitetskoordinator
Fagligt ansvar:	Kvalitetskoordinator	Godkendt HOS:	05.07.16
Ledelsesansvar:	Bestyrelsen	Godkendt RS:	29.10.15 pdc

Formål

At sikre, at visitationer til og fra Hjemmefødselsordning Sjælland indeholder alle relevante kliniske og øvrige informationer med henblik på at understøtte smidig og korrekt visitation samt et hensigtsmæssigt, koordineret patientforløb.

Anvendelsesområde

Denne retningslinje gælder for alle visitationer vedrørende gravide kvinder med ønske om hjemmefødsel, og gælder derfor for visitationer *fra* praktiserende læger, sygehusenes jordemodercentre samt svangreambulatorier *til* Hjemmefødselsordning Sjælland.

Endvidere gælder den for alle visitationer *fra* Hjemmefødselsordning Sjælland *til* praktiserende læge og sundhedsplejersker, samt sygehusenes jordemodercentre, svangreambulatorier og – afdelinger, føde- og barselsafdelinger samt neonatal- og børneafdelinger.

Jordemødre i Hjemmefødselsordning Sjælland *henviser ikke* til intensiv terapienhed kun til de før nævnte afdelinger, hvorfra vagthavende læge ved behov henviser til intensiv afdeling.

Organisation og ansvar

Praktiserende læger og sygehusenes jordemodercentre og svangreambulatorier i Region Sjælland har ansvar for at informere gravide kvinder om deres mulighed for visitation til hjemmefødsel med Hjemmefødselsordning Sjælland, og i tilfælde af kvindens ønske om hjemmefødsel eller information herom da at fremsende kopi af hendes vandre- og svangrejournale til jordemoderteamet i kvindens bopælskommune.

Der forefindes retningslinje for visitation til Hjemmefødselsordning Sjælland i d4 (Region Sjællands dokumentstyringssystem), som sygehusene skal rette sig efter.

Jordemoderteamet i kvindens bopælskommune har ansvar for, hurtigst muligt efter modtagelse af journal, at tilbyde kvinden besøg i hjemmet

Jordemødre med virke i Hjemmefødselsordning Sjælland har ansvar for at informere gravide kvinder om deres mulighed for visitation til sygehusenes jordemodercentre mhp. sygehusfødsel og i tilfælde af kvindens ønske herom da at fremsende kopi af hendes vandre- og svangrejournale til jordemodercentret ved det sygehus, hvor kvinden har oprettet journal. Jordemodercentret har herefter ansvar for at tilbyde kvinden konsultation.

Jordemødrene i Hjemmefødselsordning Sjælland har endvidere ansvar for at visitere den gravide kvinde til yderligere behandling hos egen praktiserende læge, svangreambulatorium, svangre- eller fødeafdeling ved behov i graviditeten og under fødslen, samt til praktiserende læge og sundhedsplejerske samt ved behov til barselsafdeling og/eller neonatal-/børneafdeling efter fødslen.

Jf. "Journal og dokumentation" har jordemoderen ansvar for at opbevare kopi af epikrise til praktiserende læge med angivelse af afsendelsestidspunkt samt kopi af fødselsanmeldelse til sundhedsplejerske, således at der i forbindelse med journalaudit to gange årligt kan vurderes, om den angivne tidsfrist for fremsendelse af disse formularer er overholdt.

Visitation *til* Hjemmefødselsordning Sjælland

Alle gravide, der ønsker nærmere information om hjemmefødsel, henvises til Hjemmefødselsordning Sjælland, som tilbyder informerende besøg i hjemmet. Ved dette besøg vil jordemoderen efter grundig gennemgang af kvindens anamnese, informere kvinden om fordele og ulemper ved valg af hjemmefødsel.

Gravide med singletongraviditet og forventet spontant forløbende, ukompliceret fødsel kan gennem hele graviditeten visiteres til hjemmefødsel. Hjemmefødsel er et tilbud til både førstegangs- og flergangsfødende.

Kvinder, der ønsker at føde i eget hjem, har ret til jordemoderbistand, også selvom faglige forhold i denne eller tidligere graviditeter eller ved den konkrete hjemmefødsel indikerer, at kvinden bør anbefales og af jordemoderen tilrådes fødsel på sygehus.

Sådanne forhold kunne være:

- Tidligere:
 - perinatalt dødt barn, samt evt. perinatal skade
 - skulderdystoci
 - abruptio placenta
 - eklampsia
 - sectio
- Akut transfusionskrævende blødning efter tidligere fødsel (blødning \geq 1000 ml)
- Abnorm uterus
- Medicinske sygdomme
- Gastric bypass-operation
- Psykisk sygdom, vurderes individuelt i samråd med praktiserende læge, ved tvivl vedr. medicin kontaktes psykiater
- BMI > 35

Kvinder med følgende forhold kan visiteres til hjemmefødsel, men skal anbefales at blive fulgt af obstetriker i svangreambulatorium:

- IUGR i tidligere graviditet
- Tidligere svær præeklampsi

Derfor visiteres:

- gravid, der ønsker nærmere information om hjemmefødsel
- gravid, der ønsker hjemmefødsel, evt. på trods af anden anbefaling.

Praktiserende læger, sygehus jordemodercentre og svangreambulatorier fremsender kopi af kvindens vandre- og svangrejournale til jordemoderteamet i kvindens bopælskommune:

- Område **Øst**, kontakt Cecilia Livsø, Kystvejen 56, 4600 Køge, tlf. 20 67 92 77, e-mail c.egholm@gmail.com: Greve, Solrød, Køge, Ringsted, Faxe og Stevn.
- Område **Syd**, kontakt Tina Lysgaard, Skovduevej 22, 4700 Næstved, tlf. 29 60 22 14, e-mail tinalysgaard@live.dk: Næstved, Vordingborg, Guldborgsund og Lolland.
- Område **Vest**, kontakt Susanne Warming, Enebærvej 1, 4200 Slagelse, tlf. 30 48 80 40, e-mail swarming@live.dk: Sorø, Slagelse og Kalundborg.
- Område **Nord**, kontakt Jette Fischer, Østergade 29, 4000 Roskilde, tlf. 50 57 70 67, e-mail jettehum@hotmail.com: Roskilde, Lejre, Holbæk og Odsherred.

Visitation *fra* Hjemmefødselsordning Sjælland

Som hovedregel er henvisninger af gravide, fødende og barslende fra Hjemmefødselsordning Sjælland til regionens sygehusafdelinger *akutte* henvisninger.

Henvisninger af gravide og barslende fra Hjemmefødselsordning Sjælland til praktiserende læge og sundhedsplejerske er elektive.

- **Akut henvisning**

Generelt gælder i Region Sjælland, at akutte henvisninger foregår ved telefonisk henvendelse til sundhedsfagligt personale i den afdeling hvortil henvisning foretages, og at der efterfølgende fremsendes supplerende oplysninger om den henviste patient.

Ved alle henvisninger oplyses følgende i.f.m. telefonisk henvendelse:

- præsentation af henviser
- beskrivelse af det aktuelle helbredsproblem, inkl. en kort sygehistorie og de objektive fund
- kvindens samt efter fødslen også barnets identitet
- om kvindens pårørende er underrettet.

På dette link findes tlf.-nr. til afdelinger på Region Sjællands sygehuse:

<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/praksisinformation/almen-praksis/sjaelland/patientforloeb/visitation-vejledninger/akutte-henvisninger/>

- **Graviditeten**

Kvinden anbefales og tilrådes henvisning til svangre- eller fødedeling på det sygehus, hvor hun har oprettet journal, i tilfælde af:

- gemelli
- placentainsufficiens
- oligo- eller polyhydramnios
- hypertension
- præeklampsi
- gestationel diabetes (GDM)
- gruppe B streptococ-infektion (GBS)
- primært (genitalt) herpesudbrud (GA 37+0 til 42+0)
- graviditetslængde 42 fulde uger
- behov for igangsættelse af fødslen
- skønnet for stort eller for lille foster
- indsættende fødsel før 37+0.

Dato og indikation for akut henvisning noteres i kvindens vandre- og graviditetsjournaler.

Svangre- og fødeafdeling har kopi af den gravides svangrejournale, og hun medbringer sin opdaterede vandrejournale, hvorfor det ikke er relevant at fremsende yderligere oplysninger om hende.

- **Fødslen**

Inden barnets fødsel anbefales kvinden henvisning til fødsel på det sygehus, hvor hun har oprettet journal, i tilfælde af:

- påvirket almentilstand hos kvinden eller barnet
- manglende lindring af uhåndterbar smerte
- obstruktioner af fødselens forløb, som ikke har kunnet afhjælpes i hjemmet
- kvindens ønske om sygehusfødsel.

Efter barnets fødsel anbefales henvisning til sygehus i tilfælde af:

- påvirket almentilstand hos kvinden eller barnet
- patologisk blødning
- fastsiddende placenta
- bristning, som kræver vurdering/suturering af læge
- tilstand hos barnet, der kræver akut pædiatrisk tilsyn.

Jf. "Patientidentifikation" oprettes erstatningspersonnummer til barnet, og jf. "Journal og dokumentation" afleveres udfyldt overflytningsjournal eller kopi af fødejournal snarest efter ankomsten til afdelingen.

- **Barselsperioden**

Kvinden anbefales henvisning til barselsafdeling på det sygehus, hvor hun har oprettet journal, i tilfælde af:

- påvirket almentilstand
- patologisk blødning
- patologisk smerte

- ammeproblemer, der ikke afhjælpes ved dagligt jordemoderbesøg.

Barnet anbefales henvist til neonatal- eller børneafdeling i tilfælde af:

- påvirket almentilstand
- forhold, der kræver akut pædiatrisk tilsyn.

I begge tilfælde oprettes Jf. "Patientidentifikation" erstatningspersonnummer til barnet. Kvinden medgives eller der fremsendes kopi af barselsjournal, inkl. kort resumé af fødselsforløb, resultat af børneundersøgelse samt evt. behandling efter fødslen. Kvinden bedes om at bringe barselsjournal med tilbage (sygehuset kan kopiere, hvis behov).

Barnet anbefales henvist til røntgenundersøgelse i tilfælde af:

- fund ved børneundersøgelsen efter fødslen, der indikerer medfødt hofteluksation.

Barselsafdelingen på det sygehus, som har journal på moderen kontaktes, og der sendes henvisning herfra. Også i dette tilfælde oprettes erstatningspersonnummer til barnet.

• **Elektiv henvisning**

○ **Graviditeten**

Kvinden anbefales henvisning *til praktiserende læge* i tilfælde af:

- behov for lægelig behandling uden specifik relation til graviditeten
- behov for videre henvisning, uden begrundelse i patologisk udvikling af graviditeten.

Kvinden retter selv henvendelse til praktiserende læge, som har kopi af hendes svangrejournale, og hun medbringer opdateret vandrejournal, hvorfor fremsendelse af yderligere oplysninger ikke er relevant.

Hvis jordemoderen skønner det sundhedsfremmende for graviditetens forløb og/eller for kontinuiteten i kvindens forløb, ringer jordemoder efter aftale med kvinden til praktiserende læge og forelægger problemstillingen og aftaler evt. tid for konsultation på kvindens vegne.

Kvinden anbefales henvisning *til sygehusets jordemodercenter* i tilfælde af:

- kvindens ønske om visitering til sygehusfødsel, uden begrundelse i patologisk udvikling af graviditeten.

Jordemoderen fremsender kopi af kvindens vandre- og svangrejournale til jordemodercentret ved det sygehus, hvor kvinden har oprettet journal, og beder dem om at tilbyde kvinden konsultation der.

○ **Barselsperioden**

Kvinde og barn henvises til praktiserende læge og sundhedsplejerske:

- Praktiserende læge:
 - ikke akutte tilstande, der kræver lægelig vurdering.
 - senest to hverdage efter fødslen sendes epikrise til praktiserende læge, jf. retningslinje "Epikrise til praktiserende læge".
- Sundhedsplejerske:
 - snarest muligt indenfor det første døgn efter fødslen gives telefonisk meddelelse om fødslen
 - senest to hverdage efter fødslen sendes kopi af fødselsanmeldelse.

Definitioner

"Behandling omfatter efter denne lov [Sundhedsloven] undersøgelse, diagnosticering, sygdomsbehandling, fødselshjælp, genoptræning, sundhedsfaglig pleje samt forebyggelse og sundhedsfremme i forhold til den enkelte patient."¹

¹ Lovbekendtgørelse nr. 913 af 13. juli 2010, kap. 58, 59, 60 og 61 – Sundhedsloven med eventuelle senere ændringer, <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=130455>

Mål for kvaliteten af henvisninger

I forbindelse med journalaudit to gange årligt vurderes det, om der, i tilfælde af overflytning til sygehus i.f.m. fødslen, i kvindens fødejournal er indført notat om overflytning/henvisning eller foreligger kopi af overflytningsjournal. Endvidere vurderes det, om fremsendelse af epikrise til praktiserende læge og kopi af fødselsanmeldelse til sundhedsplejerske efter fødslen er sket indenfor den angivne tidsfrist.

Målet er, at der ved alle (100 %) overflytninger/henvisninger i forbindelse med fødslen skal være journalnotat eller overflytningsjournal, og tidsfristen for fremsendelse af epikrise og kopi af fødselsanmeldelse skal være overholdt i.f.m. alle hjemmefødslerne, jf. aftale med Region Sjælland. Hvis målene ikke nås, debatteres i gruppen hvilke tiltag, der skal iværksættes, for at målene kan nås ved næste journalaudit.

Referencer

Region Sjælland: Henvisninger, dokumentnr. 217193 vers. 7,

<http://dok.regionsjaelland.dk/dokument.asp?DokID=217193&q=217193>

Region Sjælland: Hjemmefødsel – visitation, dokumentnr. 344171, vers. 1.

<http://dok.regionsjaelland.dk/dokument.asp?DokID=344171&q=hjemmefødsel>

Praksisinfo nr. 10, november 2013. Akutte indlæggelser på Region Sjællands sygehuse, Oversigt over afdelinger og lokationsnumre ved akut henvisning,

<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/praksisinformation/almen-praksis/sjaelland/patientforloeb/visitation-vejledninger/akutte-henvisninger/>